

Otevření Pražského hradu

Kverulant.org roky usiloval o navrácení areálu Pražského hradu veřejnosti. Otevření sice přišlo, ale dosti rozpačité a navíc nemusí být trvalé. Kauza pokračuje i za prezidenta Petra Pavla. I on totiž trvá na tom, že přístup veřejnosti do areálu má být výrazně omezen, prý se mu tak bude lépe vládnout. V červenci 2023 Městský soud pravomocně rozhodl, že areál Pražského hradu není veřejným prostranstvím, tedy místem, kam by veřejnost mohla vstupovat bez omezení. Kverulant proti tomu podal kasační stížnost. Ta bohužel nebyla úspěšná. V květnu 2024 Nejvyšší správní soud rozhodl, že areál Pražského hradu není veřejným prostranstvím, protože přístup tam je dán jen benevolencí Správy Pražského hradu. Kverulant se s tím odmítl smířit a červenci 2024 proti tomu podal ústavní stížnost. Tu však Ústavní soud (ÚS) v prosinci 2024 odmítl. Potvrdil tak, že Pražský hrad nepatří široké veřejnosti, ale „panovníkovi“ a jeho kamarile. Kverulant je z usnesení ÚS smutný a jediné co mu zbývá je apelovat na zákonodárce aby přijali zákon, který explicitně stanoví, že areál Pražského hradu veřejným prostranstvím je.

Pražský hrad, 8. března 2023, foto: Kverulant.org

Bývalý prezident Miloš Zeman si Pražský hrad uzmul pro sebe a svoje vazaly, aby si zde pořádali soukromé oslavy narozenin. To jediné, co zde vybudoval, byly osvětlimanské jarmareční dřevěné přístřešky, aby nepršelo na policisty provádějící „filcung“.

Areál Pražského hradu byl přitom otevřen ve dne i v noci prakticky od nepaměti. Důkazem budiž třeba jen restaurace Vikárka, která zde fungovala několik století a měla otevřeno do pozdních hodin. V nižších částech Pražského hradu, například ve Zlaté uličce, se i běžně bydlelo. V oblasti byly provozovny a obchody a celý prostor sloužil k obvyklému pohybu lidí bez omezení. Pouze v době německé okupace v roce 1939 byl Pražský hrad obsazen německými vojsky, která zabránila volnému průchodu osob.

Majetek lidu

Vládní nařízení č. 55/1954 Sb., které platí doposud, uvádí hned v § 1 následující: „Pražský hrad, sídlo presidenta republiky Československé a významná historická památka, náleží všemu československému lidu.“ Jakkoliv lze v dikci předpisu z roku 1954 vyzorovat určité dobové podmínění, představuje tento normativ

nepochybně vyjádření vůle, jejíž podstatou je to, že i politický režim, který přišel v roce 1948, jakkoliv byl nedemokratický, respektoval princip demokratického otevření Hradu veřejnosti.

Podle vzpomínek pamětníků byl po válce Hrad otevřen ve dne v noci až do prezidentství Václava Klause. I ten však omezil volný pohyb občanů jen málo. Hrad byl v letní sezoně zpřístupněn veřejnosti od 1. dubna do 31. října od 5.00 do 24.00 hod. Od listopadu pak v zimním režimu od 6.00 do 23.00.

Po známém vyvěšení červených trenýrek na Pražském hradě zneužil Zeman zpráv o teroristických útocích v Evropě a v roce 2016 uzavřel Hrad svobodnému pohybu. Při jarní epidemické vlně roku 2020 pak prezident Zeman zavřel areál Hradu zcela na více než dva měsíce a zákaz vstupu zopakoval 9. října 2020.

Kverulantovo protestní setkání

Zemanovo zavření Hradu přitom nikdy nemělo oporu v zákoně. Proto Kverulant na 18. dubna 2021, na Mezinárodní den památek a sídel, oznámil pražskému magistrátu svolání veřejného shromáždění na náměstí U Svatého Jiří uvnitř areálu Pražského hradu. To je prostranství s Carratiho kašnou mezi svatovítskou katedrálou, Novým proboštstvím, svatojiřskou bazilikou a Starým královským palácem. Cílem shromáždění bylo vyjádření nesouhlasu s uzavřením oblasti Pražského hradu.

Magistrát však rozhodnutím z 11. března 2021 konání shromáždění na Hradě zakázal. Podle něj bylo náměstí U Svatého Jiří jakýmsi privátním dvorečkem prezidenta, a tak k ohlášce shromáždění od Kverulanta požadoval doložení písemného souhlasu vlastníka. Kverulant tento souhlas ze zřejmých důvodů nedoložil. Magistrát celou věc usnesením z 29. března 2021 odložil, jinými slovy, shromáždění znovu nepovolil. Proti tomu se Kverulant vzápětí

odvolal na ministerstvo vnitra. To se nijak překvapivě přiklonilo k magistrátnímu výkladu, že Pražský hrad je jen jakýmsi privátním majetkem Zemana a jeho kamarily.

Kverulant rozhodnutí vnitra napadl dne 13. dubna 2021 správní žalobou. S ohledem na to, že ohlášené shromáždění se na Pražském hradě mělo konat již následující neděli, žádal Kverulant, aby soud ve věci rozhodl rychle. Městský soud v Praze mu vyhověl do té míry, že jednání nařídil na pátek 16. dubna 2021. Kverulant tento soud vyhrál. Soud dospěl k závěru, že areál Pražského hradu je veřejné prostranství.

Watch Video At: <https://youtu.be/MIS5JnoSH7c>

Jenže vítězství to bylo jen dočasné. Proti výroku soudu se postavil i tým nového prezidenta Petra Pavla. I on trval na tom, že lidé nemají co chodit na Pražský hrad, když si to vrchnost nepřeje. A stejně jako Zemanova kamarila argumentovala i ta Pavlova potřebou zajistit bezpečnost a argumentaci rozšířila o potřebu „klidu na práci“.

Kasační stížnost prezidentské kancelář

Vyjádření pro soud lze parafrázovat takto, bude-li areál Pražského hradu prohlášen za veřejné prostranství se snadným přístupem všech občanů, hrozí podobný útok jako na americký Kapitol. Správa Pražského hradu (SPH) ve svém podání pro soud uvedla: „SPH tedy musí na závěrech, že se nejedná o veřejné prostranství, nadále trvat. Pakliže by byl konstatován opak, tedy že Náměstí U Sv. Jiří bezvýhradně splňuje zákonnou definici veřejného prostranství, znamenalo by to ve své podstatě, že by se shromáždění konala bez předchozího vědomí/souhlasu SPH, čímž by na jedné straně mohlo dojít k omezení ústavních a protokolárních pravomocí prezidenta republiky.“ A pokračovala: „V tomto ohledu by mementem měly být donedávna nemyslitelné a zcela nepředvídané události ve Washingtonu, D.C., ze dne 6. ledna 2021, kde rozlíčený dav násilím vnikl do budovy Kongresu Spojených států amerických, kde měl Senát slavnostně potvrdit výsledky voleb prezidenta USA, ve kterých neuspěl úřadující prezident Donald Trump.“

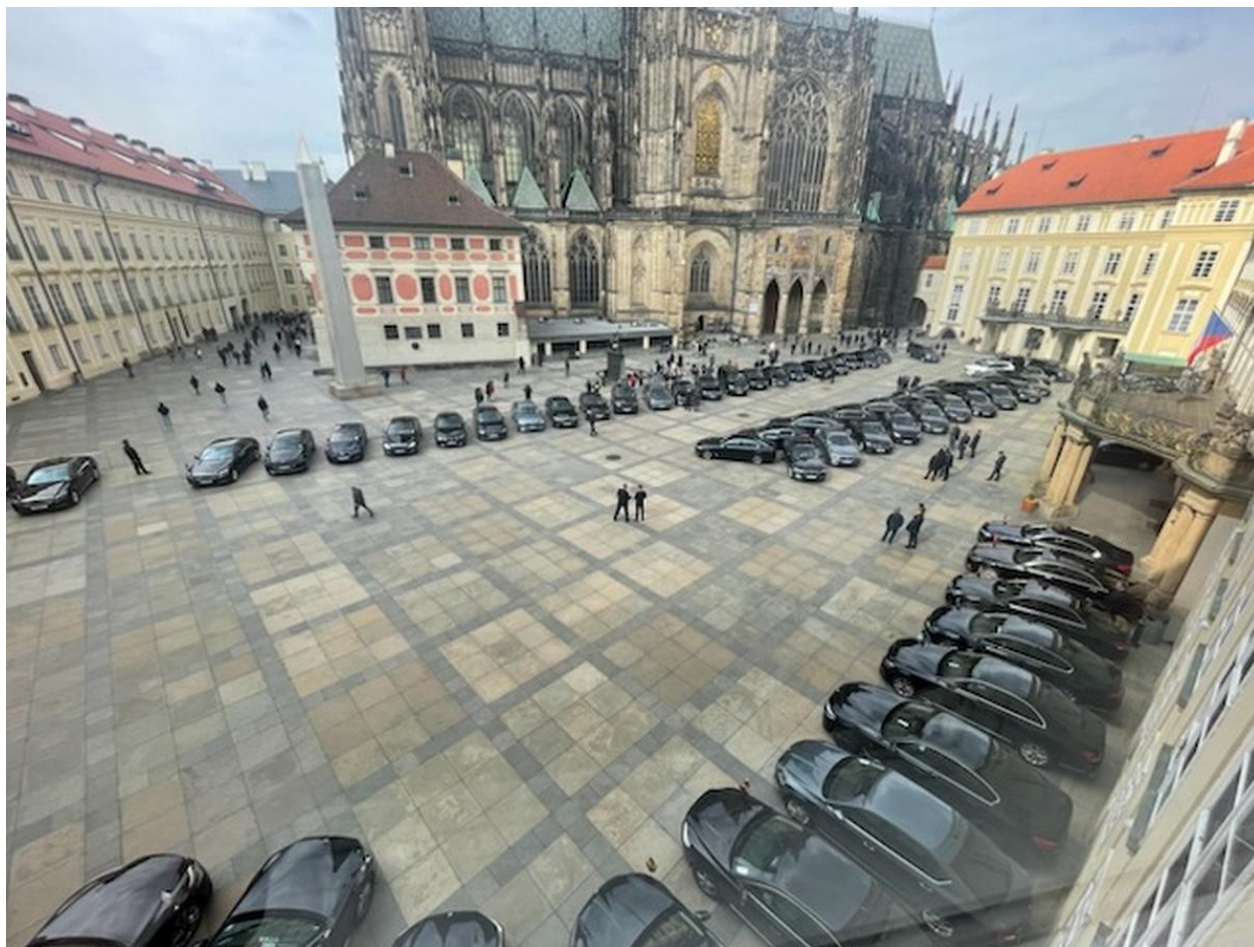
Počátkem července 2021 Kverulant na výzvu Nejvyššího správního soudu zaslal svoje vyjádření ke kasačním stížnostem. Zopakoval v něm, že nádvoří Hradu bylo minimálně od roku 1976 vnímáno jako veřejné prostranství: „Od té doby by ke změně charakteru využití území muselo dojít právem předjímaným postupem, ke kterému ovšem nedošlo. Územní plán předpokládá, že místo je (a bude) veřejným prostorem, územně analytické podklady to stanoví a zápis v katastru rovněž. Všechny možné znaky veřejného místa, stejně jako jeho evidenční záznamy jsou tedy dány. Právní titul k omezení takového charakteru pak dán není.“

Klid na práci

Advokáti prezidenta Pavla před soudem prezentovali stesk po středověkých poměrech, kdy byl Hrad v majetku panovníka a byl otevírán jen z jeho vůle. Prezident Pavel jako by chtěl tuto feudální výsadu obnovit. Prý by se mu pak lépe vládlo. Pavlův tým to před soudem dokládal i příběhem o tom, jak vrchnostenské limuzíny

potřebují parkovat na Hradě. Soudu jako důkaz předložil i fotografii pořízenou při nástupní audienci velvyslanců v úterý dne 4. dubna 2023.

Příloha k vyjádření Správy Pražského hradu pro soud ze dne 17. července 2023: vozidla velvyslanců parkující na III. nádvoří dne 4. dubna 2023

Kverulant byl zklamán postojem nového prezidenta. Je přesvědčen, že jedna z věcí, která se nám po roce 1989 nepovedla, je to, že se nám nepodařilo získat srdce lidí do té míry, aby Českou republiku považovali za skutečně svůj stát. Za stát, o který je třeba pečovat jako o vlastní. A jen těžko si lze představit významnější symbol tohoto státu, než je právě Pražský hrad. Omezení vstupu do jeho ulic by jen prohlubovalo odcizení České republiky jejím obyvatelům.

Městský soud: Pražský hrad není veřejné prostranství

První jednání proběhlo u Městského soudu v Praze v úterý 26. 7. 2023 a pokračovalo následující pátek vnesením rozsudku. Soud ve svém rozhodnutí konstatoval, že Pražský hrad není veřejným

prostranstvím. „Nebylo prokázáno, že by tento prostor pro určité, časově relevantní období, předcházející napadenému rozhodnutí a jistě překračující funkční období jednoho prezidenta, sloužil k sociálnímu či jinému veřejně prospěšnému účelu veřejnosti,“ vysvětlila soudkyně. Rozsudek je pravomocný a byl Kverulantovi doručen 5. září 2023.

Kverulant nerozumí tomu, proč stejný soud, dokonce téměř stejný senát došel ve stejné věci v létě 2023 k radikálně odlišnému rozhodnutí než na jaře roku 2021. Proto proti rozhodnutí Městského soudu podal v září 2023 kasační stížnost a zaplatil soudní poplatek 5000 korun s tím spojený.

Watch Video At: <https://youtu.be/yLGZCP7hxro>

Zamítnutí Kverulantovy kasační stížnosti

V rozsudku Nejvyššího správního soudu (NSS) ze dne 28. 5. 2024 se uvádí, že výše citované vládní nařízení č. 55/1954 Sb., které tvrdí, že Pražský hrad náleží všemu lidu, nejde brát vážně. Prý jde jen o „politickou proklamaci“.

[68] Podle § 1 vládního nařízení č. 55/1954 Sb., o chráněné oblasti Pražského hradu, *Pražský hrad, sídlo prezidenta republiky Československé a významná historická památka, náleží všemu československému lidu. K zabezpečení jeho řádné správy a ochrany se vytváří chráněná oblast Pražského hradu. Podle § 3 téhož zákona objekty chráněné oblasti spravuje kancelář prezidenta republiky, která též na území chráněné oblasti vykonává veškerou správu v oboru státní památková péče. Uvedení, že Pražský hrad náleží všemu československému lidu, je ovšem jen politickou proklamací poplatnou tehdejší situaci. Neznamená nic jiného, než zdůraznění kulturního a politického významu Pražského hradu.¹*

Citace z rozsudku Nejvyššího správního soudu 10 As 254/2023 ze dne 28. 5. 2024

Na základě tohoto a dalších v rozsudku citovaných ustanovení NSS dovedil, že areál Pražského hradu je jedním ze sídel prezidenta ČR a „jeho primárním účelem je tvořit zázemí pro výkon jeho pravomoci, protokolární povinnosti a jeho veřejnou činnost“.

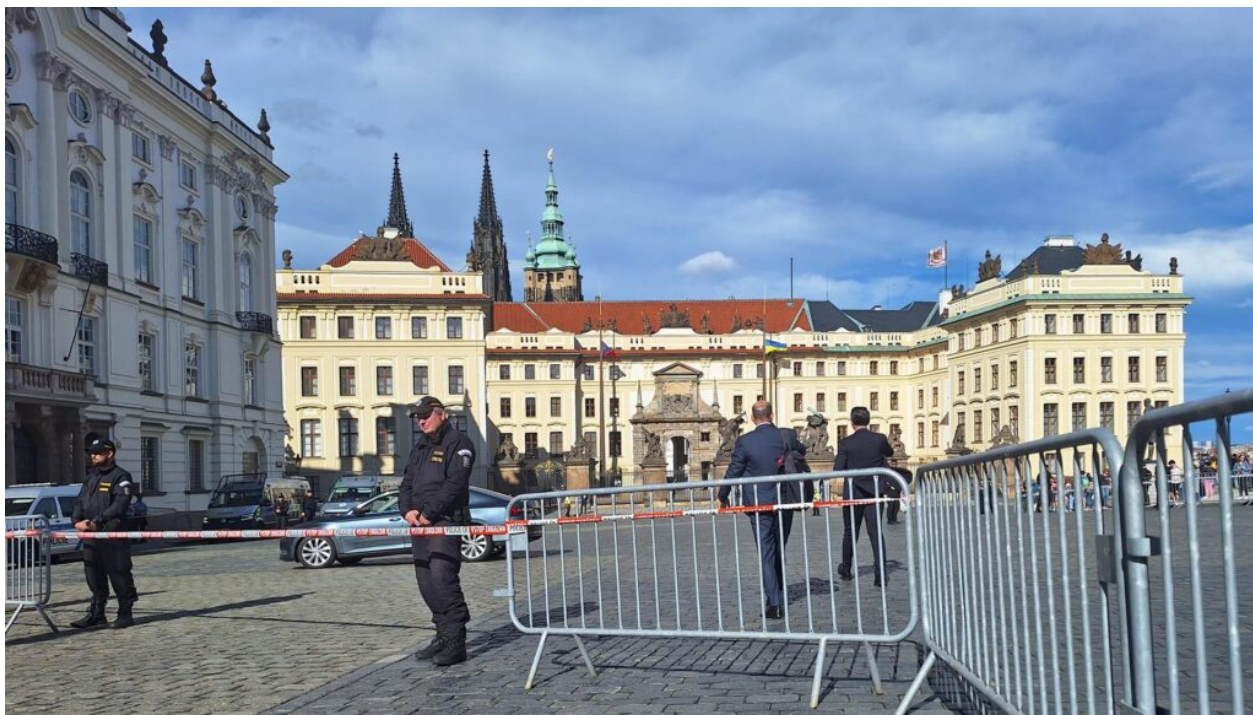
NSS také uvádí, že „považuje za vhodné zdůraznit, že si je vědom významné a nepochybné symboliky Pražského hradu. Ta přirozeně může svádět k dojmu, že areál Pražského hradu je (přinejmenším zčásti) vnímán veřejností jako veřejné prostranství. Není tomu ovšem tak, neboť se jedná toliko o zpřístupněné prostranství“.

Tedy jinými slovy areál Hradu nepatří veřejnosti, ale vrchnosti. Vstup do něj závisí jen na jejím laskavém svolení. Hrad tedy není veřejným prostranstvím, kam by občané měli právo vstupovat. Hrad tedy podle NSS není místem, kam může být vstup veřejnosti zakázán jen nějakého vážného a rozumného důvodu.

Uzavření Hradu

Na rozhodnutí NSS, že Hrad nepatří lidem, ale vrchnosti ještě ani neoschl inkoust a prezidentská kancelář jej použila. Ve čtvrtek 30.5.2024 od 13:00 uzavřela nejen celý areál Pražského hradu včetně zahrad a návštěvnických objektů, ale na čas i Hradčanské náměstí. Prý ze státně-reprezentačních důvodů. Prezident na Hradě hostil neformální setkání ministrů zahraničí států NATO.

Pražský hrad, 30. květen 2024, foto: Kverulant.org

Jistě, ministrům zahraničí bylo třeba zajistit bezpečnost, ale opravdu bylo nutné, kvůli tomu uzavřít největší hradní komplex na světě s plochou téměř 70 000 m² ? Opravdu bylo kvůli tomu třeba vyčlenit celý areál Pražského hradu ze souboru veřejných prostranství? Opravdu bylo nutné veřejnosti zcela zakázat přístup, aby se prezidentovi lépe vládlo? Kverulant je přesvědčen, že odpověď na všechny tyto otázky zní „ne“.

Na zajištění bezpečnosti papalášů zcela jistě postačuje stávající legislativa. Orgány státní moci nebyly ani před vynesemím rozsudku NSS nijak omezeny v přijímání trvalých nebo přechodných bezpečnostních opatřeních podle zákona o Policii České republiky, který umožňuje prostor přechodně zcela nebo z části uzavřít z důvodů souvisejících s bezpečností prezidenta republiky nebo zahraničních návštěv.

Ústavní stížnost

Dokud bude platit rozsudek Nejvyššího správního soudu, který v podstatě říká, že Pražský hrad nepatří veřejnosti, ale vrchnosti, bude platit i to, že pokud se jakýkoliv prezident rozhodne dát průchod své zpupnosti a areál si znovu nárokovat pro sebe a svoji

kamarilu, bude to mít ještě o něco lehčí, než to měl Miloš Zeman. Proto Kverulant podal 28. července 2024 proti rozsudku NNS ústavní stížnost.

Kverulant ve své ústavní stížnosti předkládá několik hlavních argumentů. Ten hlavní se týká ochrany základních práv. Kverulant namítá, že rozhodnutí Nejvyššího správního soudu porušilo právo veřejnosti na pokojné shromažďování, které je zaručeno Listinou základních práv a svobod a Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod. Kverulant je přesvědčen, že omezení tohoto práva musí být stanoveno zákonem, což v tomto případě nebylo dodrženo. Zjednodušeně neexistuje zákon, který náměstí U svatého Jiří v areálu Pražského hradu vyňal ze souboru veřejných prostranství.

Naopak Kverulant tvrdí, že náměstí U svatého Jiří je veřejným prostranstvím podle stavebního práva a obecního práva. Argumentuje, že tento prostor byl historicky vždy veřejným prostranstvím a že tento status nebyl nikdy formálně změněn. Kverulant se opírá o historické a právní dokumenty, které potvrzují, že náměstí bylo veřejným prostranstvím již od roku 1976, a že tento jeho status trvá, protože nedošlo k formální změně užívání prostoru.

Jménem republiky?

Kverulant v ústavní stížnosti, kterou napadá rozsudek Nejvyššího správního soudu, ale i některé rozsudky předešlé, znovu zdůrazňuje výjimečnost a symbolický význam Pražského hradu, a zdůrazňuje, že Česká republika je republikou a nikoliv monarchií. Tvrdí, že demokratická společnost by měla respektovat rovnost před zákonem a chránit výkon politických práv na veřejných prostranstvích: „Napadené rozsudky jsou sice vydány jménem republiky (sic!), ale jejich myšlenkové založení tomu tak úplně neodpovídá. Soudy i správní orgány se snažily o privilegování tohoto prostoru, a to ani ne tak kvůli prostoru jako takovému, ale kvůli tomu, kdo v okolních domech má nebo může sídlit či snad

dokonce sídlí. Takových úvah by se ale měla demokratická republikánská společnost, její orgány a i soudy vyvarovat. A pokud skutečně nastane věcný důvod ke změně charakteru území, nikdo nebrání vedlejší účastníci řízení (Správa Pražského hradu) podat na místní stavební úřad návrh na vydání územního rozhodnutí o změně využití území.“

Ústavní stížnost

Dokud bude platit rozsudek Nejvyššího správního soudu, který v podstatě říká, že Pražský hrad nepatří veřejnosti, ale vrchnosti, bude platit i to, že pokud se jakýkoliv prezident rozhodne dát průchod své zpupnosti a areál si znovu nárokovat pro sebe a svoji kamarilu, bude to mít ještě o něco lehčí, než to měl Miloš Zeman. Proto Kverulant podal 28. července 2024 proti rozsudku NNS ústavní stížnost.

Kverulant ve své ústavní stížnosti předložil několik hlavních argumentů. Ten hlavní se týká ochrany základních práv. Kverulant namítá, že rozhodnutí Nejvyššího správního soudu porušilo právo veřejnosti na pokojné shromažďování, které je zaručeno Listinou základních práv a svobod a Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod. Kverulant je přesvědčen, že omezení tohoto práva musí být stanoveno zákonem, což v tomto případě nebylo dodrženo. Zjednodušeně neexistuje zákon, který náměstí U svatého Jiří v areálu Pražského hradu vyňal ze souboru veřejných prostranství.

Naopak Kverulant tvrdí, že náměstí U svatého Jiří je veřejným prostranstvím podle stavebního práva a obecního práva. Argumentuje, že tento prostor byl historicky vždy veřejným prostranstvím a že tento status nebyl nikdy formálně změněn. Kverulant se opírá o historické a právní dokumenty, které potvrzují, že náměstí bylo veřejným prostranstvím již od roku 1976, a že tento jeho status trvá, protože nedošlo k formální změně užívání prostoru.

Jménem republiky?

Kverulant v ústavní stížnosti, kterou napadá rozsudek Nejvyššího správního soudu, ale i některé rozsudky předešlé, znovu zdůrazňuje výjimečnost a symbolický význam Pražského hradu, a zdůrazňuje, že Česká republika je republikou a nikoliv monarchií. Tvrdí, že demokratická společnost by měla respektovat rovnost před zákonem a chránit výkon politických práv na veřejných prostranstvích: „Napadené rozsudky jsou sice vydány jménem republiky (sic!), ale jejich myšlenkové založení tomu tak úplně neodpovídá. Soudy i správní orgány se snažily o privilegování tohoto prostoru, a to ani ne tak kvůli prostoru jako takovému, ale kvůli tomu, kdo v okolních domech má nebo může sídlit či snad dokonce sídlí. Takových úvah by se ale měla demokratická republikánská společnost, její orgány a i soudy vyvarovat. A pokud skutečně nastane věcný důvod ke změně charakteru území, nikdo nebrání vedlejší účastníci řízení (Správa Pražského hradu) podat na místní stavební úřad návrh na vydání územního rozhodnutí o změně využití území.“

Odmítnutí Ústavním soudem

Soudcem zpravodajem byl ustanoven Jiří Přibáň, tedy nová čerstvá posila Ústavního soudu. Další soudkyněmi byly ustanoveny Daniela Zemanová a Lucie Dolanská Banyaiová.

V pondělí 9. prosince 2024 bylo Kverulantovi doručeno usnesení Ústavního soudu o odmítnutí stížnosti, kterou se ředitel Kverulanta Vojtěch Razima domáhal práva uspořádat shromáždění na náměstí U Svatého Jiří v areálu Pražského hradu. Soud potvrdil rozhodnutí nižších instancí, že toto místo není veřejným prostranstvím ve smyslu zákona. Klíčovým argumentem bylo, že náměstí nesplňuje definici veřejného prostranství, jelikož není “přístupné každému bez omezení”. Soud konstatoval, že areál Pražského hradu „podléhá kombinaci omezení, která vycházejí jak z vůle vlastníka, tak ze zákonných či podzákonných právních předpisů”.

ÚS: Hrad souží primárně k výkonu pravomocí prezidenta

ÚS přitakal argumentaci Nejvyššího správního soudu, že „areál Pražského hradu včetně předmětného náměstí je sídlem prezidenta republiky a primárně slouží k výkonu jeho pravomoci, jakož i k jeho veřejné činnosti a protokolárním povinnostem (např. § 2 zákona o Kanceláři prezidenta republiky).”.

Ústavní soud odmítl argument stěžovatele, že omezení jeho práv vychází pouze z podzákoných norem. Uvedl, že „omezení shromažďovacího práva v nyní posuzované věci vychází ze zákona o hlavním městě Praze a v něm obsažené zákonné definici veřejného prostranství, tedy přesně tak, jak předpokládá čl. 4 odst. 2 Listiny”.

Ústavní soud má také za to že svým usnesením vyvrátil tvrzení, že náměstí je veřejným prostranstvím ex lege, protože je přímo zmíněno v zákonné definici. ÚS uvedl: „S takovou rigidně textuální interpretací však nelze souhlasit, neboť obsahuje-li zákonná definice příkladný výčet prostor, které znaky veřejného prostranství zpravidla naplňují, neznamená to, že tomu tak u nich musí být vždy.“

Podle JUDr. Petra Uhla, který Kverulanta před ÚS zastupoval je předmětné usnesení slabé a to proto, že se vyhnulo podstatě věci, kterou je otázka, kde jsou hranice veřejného prostoru, který patří v zásadě lidem, a prostoru pod plnou kontrolou státu.

Výzva zákonodárcům

Kverulant je přesvědčený demokrat a republikán a z usnesení ÚS smutný a jediné co mu zbývá je apelovat na zákonodárce aby přijali zákon, který explicitně stanoví, že areál Pražského hradu veřejným prostranstvím je. Proto již v tomto smyslu odeslal všem poslancům a senátorům dopis.

Anketa

Areál Pražského hradu by měl být?

---

3 255 (91 %)

227 (6 %)

33 (1 %)

51 (1 %)

Prosba o podporu

Kverulant v této dlouhé a nákladné právní bitvě už utratil za kvalitní právní zastoupení opravdu hodně peněz. Jen samotné vypracování ústavní stížnosti stálo 26 136 korun. Pokud si myslíte, že Pražský hrad má opravdu patřit široké veřejnosti, podpořte Kverulantův právní boj jakkoliv malým, zato však pravidelným finančním příspěvkem.

Za tým Kverulant.org Vojtěch Razima

[Zpět na výpis kauz](#) [Chci darovat](#)